

BLOUDĚNÍ

HLEDAJE pozvedá mnohý člověk zrak ke Světlu a k Pravdě. Jeho přání je veliké, avšak chybí mu velmi často vážné chtění! Více než polovina všech hledajících není opravdová. Mají své vlastní, pevné názory. Mají-li na nich i jen něco málo změnit, pak raději odmítnou všechno pro ně nové, i když v tom spočívá pravda.

Tisíce lidí proto musí klesnout, neboť zabředli do mylného přesvědčení a znemožnili si volnost pohybu, kterou potřebují k rozletu vzhůru a k záchraně.

Vždy se vyskytne dost takových, kteří si myslí, že již pochopili veškerou pravdu. Ti po vyslechnutí a přečtení něčeho nového však nemají v úmyslu přísně zkoumat též *sebe samé*.

K takovým ovšem *nemluví*!

Nemluví ani k církvím a stranám, ani k řádům, sektám a spolkům, nýbrž ve vši prostotě jen *k člověku* samému. Jsem dalek boření něčeho dosavadního; neboť já stavím, objasňuji dosud nevyřešené otázky, které musí každý nosit v sobě, jakmile jen trochu přemýšlí.

Pro každého posluchače je nezbytná jen jedna základní podmínka: vážné hledání Pravdy. Má zkoumat a v sobě učinit živými *slova*, ale nestarat se o řečníka. Jinak ničeho nezíská. Pro všechny, kdo o to *neusilují*, je všečen obětovaný čas předem ztracen.

Je neuvěřitelné, jak naivně a křečovitě chce velká většina lidí zůstat nevědomou v tom, odkud přicházejí, kdo jsou a kam jdou!

Zrození a smrt, ty nerozlučné póly celého pozemského bytí nesmějí být člověku tajemstvím.

V názorech, jež se snaží objasnit podstatu člověka, spočívají rozpory. To je důsledek chorobného velikášství pozemských lidí, opovážlivě se chlubicích, že jejich podstata je *Božská*.

Pohleďte na lidi! Což v nich můžete najít něco Božského? Vždyť toto pošetilé tvrzení je rouhání, protože znamená snižování Božského.

Člověk v sobě nemá ani prášek Božského!

Tento názor je jen plodem chorobné domýšlivosti, jejíž příčinou je nemožnost pochopení. Kde je člověk, který může poctivě říci, že se mu taková víra stala také přesvědčením? Kdo se vážně zkoumá, musí to popřít. Jasně vycítuje, že je to jen touha, přání mít v sobě Božské, ale nikoliv jistota! Zcela správně se mluví o jiskře od Boha, kterou má člověk v sobě. Ale touto *jiskrou* od Boha je *duch*! A ten není částí Božství.

Výraz jiskra je zcela správné označení. Jiskra se vyvine a vylétne, aniž s sebou vezme nebo v sobě má něco z podstaty původce. Tak i zde. *Jiskra* od Boha není sama Božská.

Kde se objevují takové omyly již v otázkách týkajících se *původu* bytí, tam *musí* selhat i pochopení dalšího vývoje! Stavěl-li jsem na špatných základech, musí jednou celá stavba zakolísat a spadnout.

Původ je přece *oporou* bytí i vývoje každého jedince. Kdo se tedy pokouší, jak je to zvykem, uchopit něco nad svým původem, sahá po neuchopitelném a ztrácí tak zcela přirozeně všechnu oporu.

Když například uchopím větev stromu, která je pozemským utvářením stejnorodá s mým pozemským tělem, získávám v této větvi oporu a mohu se po ní vyšvihnout vzhůru.

Sáhnu-li však nad tuto větev, nemohu v jinorodém druhu vzduchu nalézt oporu..., a nemohu proto ani vzhůru! To je přece zřejmé.

Právě tak je tomu s *vnitřní* podstatou člověka, která se nazývá duší a její jádro duchem.

Chce-li mít tento duch nutnou a potřebnou oporu ze svého původu, pak se samozřejmě nesmí pokoušet vztahovat ruce do Božského. To je nepřirozené; neboť Božské leží mnohem výše nad ním a je úplně jiné podstaty!

A přesto člověk ve své domýšlivosti hledá spojení s místem, jehož nemůže nikdy dosáhnout, a porušuje tím přirozený děj. Jako *zábrana* se vsune jeho pochybené přání mezi něj a sílu přitékající z místa jeho původu. Sám si tak spojení přeruší.

Proto pryč s takovými omyly! Teprve pak dokáže lidský duch rozvinout plně svou sílu, kterou dnes ještě nevšimavě přehlíží,

a stane se tím, čím být může a má, totiž *pánem ve stvoření*! Avšak pozor, jenom ve stvoření, nikoliv *nad* ním.

Pouze *Božské* je nad veškerým stvořením. –

Bůh sám, původ všeho bytí a života, je Božský, jak již praví toto slovo. Člověk byl stvořen *Jeho Duchem*!

Duch je *vůle* Boží. Z této *vůle* povstalo *první* stvoření. Držme se přece této prosté skutečnosti, ona dává možnost lepšího pochopení.

Pro přirovnání si lze představit vlastní vůli. Ta je projevem člověka, nikoli však jeho částí, jinak by se musel časem rozplynout ve svých četných projevech vůle. Nic by z něj nezůstalo.

Nejinak je tomu i u Boha. Jeho vůle stvořila ráj. A jeho vůlí je Duch, který je nazýván »Duchem svatým«. Ráj byl také jen *dílem* tohoto Ducha, nikoliv částí jeho samého. V tom je odstupnění směrem *dolů*. Tvořící Duch svatý, tedy živoucí vůle Boží, se při svém tvoření nerozplynul. Nevložil také do stvoření část ze sebe, nýbrž sám zůstal zcela *mimo* stvoření. To říká již bible jasně a zřetelně slovy: »*Duch* Boží vznášel se *nad* vodami«, ne tedy Bůh ve vlastní osobě. To je přece rozdíl. Člověk také v sobě nenese nic ze samého Ducha svatého, nýbrž jen něco z *ducha*, který je dílem Ducha svatého, výsledkem jeho činností.

Místo aby se zabýval touto skutečností, chce tady člověk již vši silou vytvořit mezeru. Vzpomeňte si jenom na všeobecně známý názor na *první* stvoření, na ráj. Byl prý určitě na Zemi. Malicherný lidský rozum tak vtáhl události, trvající miliony let, do svého prostoru a časem úzce ohraničeného okruhu a představoval si sebe jako střed a osu všeho světového dění. Důsledkem byla pak ztráta cesty ke skutečnému východisku života.

Místo této jasné cesty, kterou už nemohl přehlédnout, musel ve svých náboženských názorech nalézt náhradu, pokud se sám nechtěl označit za původce veškerého bytí a života a tím *za Boha*. Tuto náhradu mu dosud poskytoval výraz »víra«. A na slovo »víra« stůně od té doby celé lidstvo! Ba ještě víc, toto nepochopené slovo, jež mělo nahradit všechno ztracené, se mu stalo úskalím a příčinou úplného ztroskotání!

S vírou se spokojí jedině *lenoch*. Je to také víra, které se mohou chytit *posměváčci*. A *mylně* chápané slovo »víra« je závorou, uzavírající dnes lidstvu cestu k dalšímu postupu.

Víra nemá být pláštěm, velkomyslně zakrývajícím všechnu lenost myšlení, který jako příjemně ochromující spavá nemoc zahalí ducha lidí! Víra se má ve skutečnosti stát *přesvědčením*. Ale přesvědčení vyžaduje živost, nejbystřejší zkoumání!

Kde potom zůstane třeba jen *jediná* mezera, *jediná* nevyřešená záhada, tam nelze dospět k přesvědčení. Člověk nemůže opravdově věřit, pokud v něm zůstane *jediná* nezodpovězená otázka.

Již výraz »slepá víra« poukazuje na něco nezdravého.

Víra musí být *živá*, jak to již Kristus kdysi požadoval, jinak nemá smysl. Živost však znamená čilost v sobě, rozvažování a také zkoumání. Nikoli však bezduché přijímání cizích myšlenek. Slepě věřit je přece zřetelně totéž jako nechápat. Co však člověk nechápe, to mu také nemůže duchovně přinést užitek, neboť nechápe-li něco, nemůže to v něm ožít.

Ale co člověk v sobě plně neprožije, to si také nikdy neosvojí. A jen to, co si osvojí, ho vynesete vzhůru.

Konec konců se také nikdo nemůže vydat na cestu a jít po ní, zejdli v ní velké trhliny. Člověk se musí duchovně zastavit tam, kde neví, jak dál. Tato skutečnost je nezvratná a jistě také snadno pochopitelná. Kdo chce tedy duchovně postupovat kupředu, nechť procitne.

Ve spánku se nemůže nikdo vydat za světlem Pravdy. Ani s páskou nebo rouškou na očích.

Stvořitel chce mít své lidi ve stvoření vidoucí. Ale být vidoucí znamená být vědoucí! A k vědění se nehodí slepá víra. Ve slepé víře je jen lenost, pohodlnost myšlení, nikoliv velikost.

Výsada schopnosti přemýšlet přináší člověku také povinnost *zkoumat*!

Aby se tomu všemu lidé vyhnuli, raději z pohodlnosti jednoduše snížili vznešeného Stvořitele tak, že mu jako důkaz všemohoucnosti připisují činy libovůle.

Kdo je ochoten jen trochu přemýšlet, musí v tom opět vidět velké pochybení. Čin libovůle předpokládá možnost odchylky

od existujících přírodních zákonů. Kde se však může dít něco takového, tam chybí dokonalost. Vždyť kde je dokonalost, tam nemohou být změny. Mnoho lidí si tedy mylně představuje všemohoucnost Boží tak, že ji hlouběji myslící člověk může považovat za důkaz nedokonalosti. A v tom spočívá kořen mnohého zla.

Ctěte Boha pro jeho dokonalost! V ní pak najdete klíč k nerozřešeným záhadám veškerého bytí. –

Je mou snahou přivést k tomu vážně hledající. Nechť si kruhy těch, kdo hledají Pravdu, volně oddychnou. Konečně s radostí poznají, že v celém světovém dění není tajemství, není mezer. A pak... uvidí cestu ke vzestupu jasně před sebou. Stačí jen, aby se po ní vydali. –

Mystika nemá nižádného oprávnění v celém stvoření. Není v něm pro ni místa. Jasně a souvisle má přece vše spočívat před lidským duchem až k jeho východisku. Pouze to, co je *nad* jeho původem, musí zůstat každému lidskému duchu nejsvětějším tajemstvím. Proto také člověk nikdy nepochopí Božské. Ani při nejlepší vůli a s největším věděním. V této nemožnosti pochopení Božského však spočívá pro člověka to *nejpřirozenější* dění, jaké si lze představit. Neboť jak známo, nic nemůže přesáhnout svůj původ. Ani duch člověka! Ve složení jiného druhu spočívá vždy hranice. A Božské je zcela jiné podstaty než druh duchovního, z něhož pochází člověk.*

Zvíře se například ani na nejvyšším stupni duševního vývoje nemůže stát člověkem. Z jeho bytostného druhu za žádných okolností nemůže vykvést druh duchovní, z něhož se rodí lidský duch. Ve struktuře bytostného chybí základní druh duchovního. A stejně tak se člověk, pocházející z duchovní části stvoření, nemůže nikdy stát Božským, poněvadž duchovní v sobě nemá druh Božského. Lidský duch se může vyvinout až k dokonalosti nejvyššího stupně, ale musí přesto stále zůstat *duchovním*. Nemůže překonat svou podstatu a vejít do Božského. Tato jiná podstata tvoří přirozeně i zde nikdy nepřeklenutelnou hranici směrem vzhůru. Hmotnost přitom nijak

* To v dalších přednáškách ještě obsírněji vysvětlím.

nerozhoduje, protože nemá vlastní život, ale slouží jen jako záhal, poháněný a zformovaný duchovním a bytostným.

Nesmírná oblast ducha prochází celým stvořením. Člověk může, má a musí proto stvoření plně pochopit a poznat. A díky svému vědění v něm bude vládnout. Ale vládnout, a to dokonce i přísně vládnout, znamená, správně pochopeno, jen sloužit! –

Na žádném místě v celém stvoření, až po nejvyšší duchovní úroveň, se nic neodchyluje od přirozeného dění. Již tato okolnost činí každému vše důvěrnějším, známějším. Nezdravá a tajuplná ostýchavost, snaha vyhnout se mnohým zatím ještě neznámým skutečnostem pak odpadne sama sebou. Spolu s *přirozeností* zavane proud svěžího vzduchu i do dusného světa chmurného mozkového přediva těch, kdo jsou rádi, když se o nich mluví. Jejich chorobně fantastické výtvary, které děsí slabochy a jimž se posmívají silní, působí směšně a dětinsky pošetile na vyjasňující se zrak toho, kdo svěže a radostně pojímá nádhernou přirozenost veškerého dění, pohybujícího se vždy jen v prostých, dokonale poznatelných přímých liniích.

Všechno probíhá jednotně v nejpřísnější pravidelnosti a řádu. A to usnadňuje každému hledajícímu široký volný výhled až k místu jeho vlastního původu.

Nepotřebuje k tomu žádné pracné bádání ani fantazii. Necht se hlavně straní zmatených tajnůstkářských hokynářů, vystavujících své chatrné polovědění jako něco velikého.

Všechno leží před lidmi *tak* prostě, že často právě kvůli této prostotě nedojdou k poznání, protože se již předem domnívají, že veliké dílo stvoření musí být mnohem složitější a spletitější.

Přes tuto skutečnost klopýtají tisíce lidí, i když mají nejlepší úmysly. Při hledání upírají své zraky vysoko vzhůru a netuší, že se mohou bez námahy a prostě dívat jen před sebe a kolem sebe. Uvidí pak, že již svým pozemským bytím stojí na správné cestě, potřebují jen klidně kráčet kupředu! Beze spěchu a bez námahy, avšak s *otevřenýma* očima a s volnou, nestísňenou myslí. Člověk se musí konečně naučit, že pravá velikost spočívá jen v nejprostším, nejpřirozenějším dění. Že velikost tuto prostotu podmiňuje.

Takové je to se stvořením i s člověkem samým, který patří ke stvoření jako jeho část.

Jen *prosté* myšlení a cítění mu může přinést jasno! Tak prosté, jaké mají již jen děti. Klidné uvažování ho přivede k poznání, že pojem prostoty je totožný s jasností a také s přirozeností. Jedno není vůbec myslitelné bez druhého. Je to trojzvuk vyjadřující *jeden* pojem. Kdo jej vezme za základ svého hledání, rychle pronikne vším tím mlhavým zmatkem. Všechno uměle zkonstruované se pak úplně rozplyne.

Člověk pozná, že přirozené dění nesmí být nikde a v ničem opomíjeno a že také není nikde ve stvoření porušeno. A v tom se také projevuje velikost *Boží!* Nezměnitelná živoucnost samočinně působící tvůrčí vůle. Vždyť přírodní zákony jsou neochvějné zákony Boží. Všichni lidé je neustále mají viditelně před očima, ony k nim naléhavě hovoří, svědčí o velikosti Stvořitele, o neotřesitelné bezvýjimečné pravidelnosti! Bezvýjimečné! Neboť z ovesného zrna může vzejít opět jen oves, z pšeničného rovněž jen pšenice a tak dále.

Tak je tomu i v prvním stvoření, které se nachází jako vlastní dílo Stvořitele nejbližše jeho dokonalosti. Tam jsou základní zákony zakotveny tak, že poháněny živoucími projevy této vůle, musely vyvolat v nejpřirozenějším dění vznik dalšího stvoření, až ke světovým tělesům zde dole. Čím více se v pokračujícím vývoji vzdaluje toto další stvoření od dokonalosti původu, tím je hrubší a těžší. –

Prohlédněme si blíže stvoření.

Představte si, že všechen život v něm je jen dvojího druhu, jedno v které části se nachází. Jeden druh je sebe vědomé, druhý sebe nevědomé. Sledovat odlišnost těchto dvou druhů je nanejvýš důležité. Ona souvisí s »původem člověka« a je také pobídkou k dalšímu vývoji, ke zdánlivému zápasu. Nevědomé je protějškem vědomého, avšak složením je obojí stejné. Stát se vědomým znamená pokrok a vývoj pro nevědomé; pospolitostí s vědomým dostává nevědomé neustálé podněty k tomu, aby se stalo také vědomým.

Samo první stvoření vytvořilo při vývoji směrem dolů postupně tři veliká, po sobě následující základní odštěpení: Jako nejhořejší

a nejvyšší je *duchovní*, tvořící celek prvotního stvoření. K němu se připojuje hutnější a tím také těžší bytostné. Konečně jako nejspodnější a pro svou největší hutnost nejtěžší následuje ještě velká říše hmotného, která se pozvolna oddělila od prvotního stvoření a klesala dolů. Tím posléze zůstalo nejvýše jen prvotní duchovní, protože svým čistým druhem ztělesňuje to nejlehčí a nejsvětější. To je ráj, o němž se často hovoří, koruna celého stvoření.

S klesáním všeho, co je hutnější, dotýkáme se již zákona tíže, zakotveného nejen ve hmotné oblasti, nýbrž působícího v celém stvoření, počínaje tak zvaným rájem až dolů k nám.

Zákon tíže má tak rozhodující význam, že by si jej měl vštípit do paměti každý člověk; neboť je hlavní pákou celého vzniku a vývoje lidského ducha.

Řekl jsem již, že tíže neplatí jen v pozemském prostředí, nýbrž působí stejně i v těch částech stvoření, které pozemští lidé již vidět nemohou, a proto je jednoduše nazývají oním světem.

Pro lepší porozumění musím *hmotnost* ještě rozdělit do dvou oddílů: *jemnohmotného* a *hrubohmotného*. Jemnohmotný oddíl je hmotnost, neviditelná pozemským okem, protože je jiné povahy, i když je to stále ještě hmotnost.

Tak zvaný »onen svět« se nesmí zaměňovat s vytouženým rájem, který je čistě duchovní. Duchovní rovněž nelze ztotožnit s výrazem »myšlenkový«, protože duchovní má zvláštní *podstatu*, stejně jako má svou zvláštní podstatu bytostné a hmotné. Lidé nazývají všechno jemnohmotné oním světem, protože je na »oné straně« viditelnosti pozemským zrakem. A hrubohmotné je tento svět, tedy všechno pozemské, co je viditelné našim hrubohmotným očím, protože je s nimi stejného druhu.

Člověk by si měl odvyknout považovat věci neviditelné současně za nepochopitelné a nepřirozené. *Všechno* je přirozené, i tak zvaný onen svět, a od něho ještě nesmírně vzdálený ráj.

A jako je zde naše hrubohmotné tělo citlivé vůči okolí *stejného* druhu, které proto může vidět, slyšet i hmatat, právě tak je tomu v částech stvoření, jejichž podstata se nepodobá podstatě našeho pozemského světa. Jemnohmotný člověk na tak zvaném onom světě

pocituje, slyší a vidí jen své stejnorodé *jemnohmotné* okolí, vyšší duchovní člověk může opět pocítovat pouze své *duchovní* okolí.

Někdy se stane, že pozemšťan tu a tam vidí a slyší také jemnohmotnost pomocí svého jemnohmotného těla, které nese v sobě, ještě dříve, než se smrtí odloučí od hrubohmotného pozemského těla. Není v tom vůbec nic nepřírozeného.

Vedle zákona tíže tu spolupůsobí ještě neméně důležitý zákon stejnorodosti.

Dotkl jsem se jej už zmínkou, že každý druh může poznávat zase jen stejný druh. Přísluví »Vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá« se zdá být odvozeno z tohoto prazákona. Ten spolu se zákonem tíže prochvívá celé stvoření.

Třetí prazákon, spočívající ve stvoření vedle těchto dvou, je zákon zpětného působení. Ten způsobuje, že člověk musí sklidit bez výjimky to, co jednou zasel. Nemůže sklidit pšenici, když zasévá žito, ani jetel, jestliže rozsévá bodláčí. Právě tak je tomu v jemnohmotném světě. Nebude moci sklízet dobro, když pocítoval nenávisť, nesklidí radost, živil-li v sobě závist.

Tyto tři základní zákony jsou úhelnými kameny Božské vůle. Jsou to také ony, které lidskému duchu samočinně a s neúprosnou spravedlností přinášejí odměnu nebo trest. Natolik neúplatně i v těch nejpodivuhodnějších, nejjemnějších odstupněních, že v celém obrovském světovém dění není ani pomyšlení na sebemenší nespravedlnost.

Působení těchto prostých zákonů přivede každého lidského ducha přesně tam, kam podle svého vnitřního postoje patří. Omyl je přitom vyloučen, protože tyto zákony může uvést do pohybu jen *nejniternější* stav člověka, a také je do pohybu skutečně uvádí. Pákou, která je uvede do činnosti, je tedy duchovní síla člověka, vložená do jeho *citů*! Nic jiného zde nemá vliv. Proto je jedině a pouze opravdové *chtění*, tedy *city* člověka, směrodatné pro to, co se pro něho vyvine ve světě jemu neviditelném, do kterého musí vejít po své pozemské smrti.

Tam nepomůže žádné předstírání, žádný sebeklam. Musí bezpodmínečně sklidit to, co svým *chtěním* zasel! Dokonce přesně

podle toho, zda jeho chtění bylo silněji či slaběji procítěno, se také silně nebo slabě uvedou do pohybu stejnorodé proudy v jiných světech. Jedno, zda jsou jimi nenávisť, závist nebo láska. Jde o zcela přirozené, nanejvýš prosté dění, přesto v sobě nesoucí neoblomné působení neúprosné spravedlnosti!

Kdo se pokusí vážně se vmyslet do těchto záhrobních dějů, pozná, jaká neúplatná spravedlnost v tomto samočinném působení spočívá, a uvidí v něm nepochopitelnou velikost Boží. Bůh nemá zapotřebí zasahovat, jakmile vložil do stvoření svou vůli v podobě dokonalých zákonů.

Kdo po svém vzestupu vejde opět do říše ducha, je očištěn, neboť předtím musel projít samočinně pracujícími mlýny Božské vůle. Jiná cesta do blízkosti Boží nevede. A *jak* tyto mlýny na lidského ducha zapůsobí, řídí se podle jeho dosavadního vnitřního života, podle jeho vlastního *chtění*. Mohou ho blahodárně vynést do světlé výše, ale právě tak v bolesti strhnout dolů do hrůzoplné temnoty, ba i do úplného zničení. –

Uvědomte si, že již při pozemském zrození má lidský duch, dozrálý ke vtělení, jemnohmotný obal neboli tělo, které potřeboval na své pouti jemnohmotností. Toto jemnohmotné tělo mu zůstává i v pozemském bytí jako pojítka s tělem pozemským. Zákon tíže pak naplno působí vždy na tu nejhutnější a nejhrubší část. V pozemském bytí tedy na pozemské tělo. Odpadne-li však toto tělo po fyzické smrti, pak se z něj tělo jemnohmotné opět uvolní a jako část nyní nechráněná a nejhrubší podléhá zákonu tíže.

Je-li řečeno, že duch si vytváří tělo, pak je to pravda, pokud jde o tělo jemnohmotné. Základem tohoto vytváření je vnitřní stav člověka, jeho přání a jeho vlastní chtění.

Chtění má v sobě sílu formovat jemnohmotné. Touhou po nízkém nebo jen po pozemských požitcích stává se jemnohmotné tělo hutným, těžkým a temným, protože splnění takových přání směřuje ke hrubohmotnosti. Člověk se tak sám váže na věci hrubé, pozemské. Jeho přání ovlivňuje jemnohmotné tělo, to se stává stále hutnějším, aby se svým uzpůsobením přiblížilo pokud možno co nejvíce tělu pozemskému. Jen v tom spočívá vyhlídka na možnost účastnit

se pozemských požitků nebo naruživostí, když už hrubohmotné pozemské tělo odpadlo. Kdo k nim tíhne, musí podle zákona tíže klesat.

Jinak je tomu však s lidmi, jejichž mysl je upřena především k vyšším a ušlechtlejším hodnotám. Zde chtění samočinně způsobí, že jemnohmotné tělo bude lehčí a světlejší, a může se tak dostat do blízkosti všeho toho, co je cílem vážného přání takového člověka. Tedy dospět k čistotě světlých výšin.

Vyjádřeno jinými slovy: Jemnohmotné tělo v pozemském člověku je podle současného cíle lidského ducha uzpůsobováno tak, aby mohlo po smrti pozemského těla spět tomuto cíli vstříc. Zde si opravdu vytváří duch tělo, neboť jeho chtění, jež je duchovní, má v sobě také sílu zužitkovat jemnohmotnost podle svého. Tomuto přirozenému dění se člověk nemůže nikdy vyhnout. Ono doprovází každé jeho chtění, ať je mu to pak příjemné nebo nepříjemné. A tyto formy na něm ulpívají, dokud je svým chtěním a cítěním živí. Pomohou mu, nebo ho zadrží, podle toho, jakého jsou druhu, neboť ten podléhá zákonu tíže.

Avšak změní-li své chtění a cítění, pak ihned vznikají nové formy, zatímco dosavadní, jimž se změnou chtění už nedostává potravy, musí odumřít a rozpadnout se. Tak mění člověk také svůj osud.

Jakmile smrtí pozemského těla odpadne pozemské zakotvení, pak v jemnohmotnosti, jež se nazývá oním světem či záhrobím, takto uvolněné jemnohmotné tělo klesne nebo vyplave vzhůru jako korek. Působením zákona tíže bude zadrženo přesně na tom místě, které má stejnou tíži jako jemnohmotné tělo, neboť pak již nemůže dál, ani nahoru, ani dolů. Zde najde přirozeně také všechno stejnorodé nebo všechny stejně smýšlející. Vždyť stejný druh zapříčiňuje stejnou tíži a stejná tíže samozřejmě stejný druh. Podle toho, jaký sám byl, musí pak mezi stejnorodými trpět, nebo se smí radovat, dokud se úplně vnitřně nezmění a s ním i jeho jemnohmotné tělo. To ho pak změnou tíže nutně vynese dále vzhůru, nebo dolů.

Člověk si proto nemůže ani stěžovat, ani nemusí děkovat. Neboť je-li pozvedán vzhůru ke Světlu, je to jeho vlastní stav, který nutně

tento pohyb vzhůru vyvolal; propadá-li se dolů do temnot, pak je to opět jeho stav, který tento pád přivodil.

Avšak každý člověk má důvod, aby velebil Stvořitele pro dokonalost, spočívající v působení těchto tří zákonů. Lidský duch se jejich působením stává neomezeným pánem svého vlastního osudu. Neboť jeho skutečné chtění, tedy pravý stav jeho nitra, ho nutně povznáší, nebo mu dává klesnout.

Pokusíte-li se správně si představit toto působení, probíhající jednotlivě i zasahující do sebe vzájemně, shledáte, že je v něm každému navlas přesně odměřována odměna i trest, milost, nebo také zavržení, vždy podle toho, jaký je člověk sám. Je to nanejvýš prosté dění a ukazuje, že každé vážné chtění člověka je záchranným lanem, které se nikdy nepřetrhne a nikdy neselže. Velikost této prostoty to je, která každého, kdo ji poznal, nutí, aby poklekl před nesmírnou vznešeností Stvořitele!

V každém dění a ve všech mých výkladech se stále a znovu setkáváme jasně a zřetelně s činností těchto prostých zákonů. Jejich podivuhodné vzájemné působení musím ještě vylíčit zvlášť.

Zná-li člověk tuto vzájemně se prolínající činnost, má také před očima stupně ke světlé říši ducha, k ráji. Pak ovšem vidí i cestu dolů do temnot!

Nemusí ani sám kráčet, nýbrž je samočinným hnacím soukolím pozvedán vzhůru, nebo strháván dolů, zcela tak, jak si toto soustrojí pro sebe nařídí svým *vnitřním* životem.

Na *jeho* rozhodnutí vždy záleží, po které cestě se nechá unášet.

Při tomto rozhodování se nesmí nechat mýlit posměváčky.

Pochybnosti a posměch nejsou, pohlížíme-li na ně správně, nic jiného než vyjádřená přání. Pochybovač vyslovuje nevědomky to, co si přeje, a vystavuje tím své nitro zkoumavému pohledu. Neboť i v popírání, v odmítavém postoji spočívají snadno poznatelná, skrytá přání. Je smutné nebo také pobuřující, jaká nedbalost, jaká ubohost se tu mnohdy projevuje, protože se nezřídka právě tím člověk vnitřně propadá hlouběji než nevědomé zvíře. Měli byste mít s takovými lidmi soucit, avšak bez shovívavosti. Vždyť shovívavost by znamenala podporovat lenost namísto vážného zkoumání. Kdo

vážně hledá, musí se shovívavostí šetřit, jinak uškodí nakonec sám sobě, aniž tím pomůže druhému.

S rostoucím poznáním však bude radostně stát před zázrakem tohoto stvoření, aby se dal vědomě nést vzhůru ke světlým výšinám. K těm, které smí nazývat svým domovem!